

K. Gustavs den I. 2 Marc eller 16
öres Stycke.

K. Gustavs den I. Klippingar.

K. Gustavs Marc-Stycke.

K. Gustavs halftva Marc-Stycke.

K. Gustavs den I. 2 öres Stycke.

Här hoobör man weta att alla desse
föregående Mynt/ så wäl i den Första som an-
dra Boken / äre af dhe Fördom här i Swerrie bruke-
lige SORTER / som äre Ören / Halförar / Örtuger /
halftwa Örtuger eller Fyrkar / och Penningar / un-
dantagandes några säifrån Hr. STEN STURES den
Yngres Tid/ hwilka här framsöre i större Form och
på större Wårde finnas assatte. Men dhe som här eff-
ter följa / halftwa mehrendels sitt Wårde af RicksDa-
ler / Halftwa RicksDaler och RicksÖrtter / sampt
Swenske Daler/ halftwa Swenska Daler och Marc
Swenska; af hwilka dhe senaste effter den Tiden ä-
re myctit wordne förringade/ tillsjka med 4. 2. och 1.
Örtffinet/ hwar om utförigare handlas i sielftwa
Rekrifinnamen som. här på innan kort följa ider.

1986

NR 24 MARS 1986

STYRELSE OCH ÖVRIGA FUNKTIONÄRER.

HASSE BJÖRKENFELDT	ordförande	401 87
Olivehill		
BITTAN OHLSSON	v ordf.	411 85
Fågelbrovägen 2		
OLLE OHLSSON	kassör	400 33
Måsvägen 27		
GUDRUN GRÖNDAHL	sekreterare	400 80
Fågelbrov. 1		
Elsie Lindgren	suppleant	430 40
Arne Rådberg	"	401 80
Vivianne Pettersson	"	410 98
Kerstin Sjödahl	"	405 10
Hasse Lindström	revisor	405 52
Åke Eriksson	"	404 68
Ulla Jonsson	suppleant	405 52
Tommy Hedlund	valberedning	405 36
Åke Lindgren	"	400 40
Monica Bellandi	festkommitté	400 40
Bittan Ohlsson	"	411 85
Lasse Rosén	" sammankallande	410 62
Kerstin Sjödahl	"	407 68
Göran Lindgren	"	430 19

Gudrun Gröndahl har redigerat tidningen.

Hasse Björkenfeldt har komponerat omslaget.

Författarna är själva ansvariga för sina artiklars innehåll.

Plocka gärna material ur tidningen men var snäll uppge källan.

TIDNINGEN GES UT MED STÖD FRÅN KULTURNÄMNDEN.

Medlemsavgift: vuxen 40:-/år och person. Barn 5:- kr.

POSTGIRO: 98 57 43 - 4 STRÖMMA HEMBYGDSFÖRENING.

Föreningens hustomte: Sigvard Lönnqvist tel. 401 45.

1985 avslutades med invigning den 14 dec. av vår hembygdsgård och Lucia-marknad. Över 200 personer kom, lyssnade och tittade på barnens Lucia-tåg och sånger. Sigvard Lönnqvist överlämnade gåvobrevet på sin generösa donation till Strömma hembygdsförening.

Våra flitiga medlemmars pyssel och tillverkningar för Lucia-marknaden, gav ett strålande netto, ett stort tack till alla medverkande, festkommitté och hantverkare.

1986, nu den 5 april är det dags för årsmöte, enär anslutningen är stor, håller vi till på Kryssarklubben, Malma, i angenäm samvaro med mat, musik och dans. För det kommande verksamhetsåret väntar styrelsen också på dina idéer och synpunkter, hur vi tillsammans skall utforma och förverkliga planerna med vår nya hembygdsgård och tomt.

Välkommen med förslag - motioner och väl mött den 5 april.

Hasse Björkenfeldt
ordförande

ÅRSMÖTE

L O K A L

Kryssarklubben Malma Qvarn!

T I D

5 APRIL, klockan 18.

Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar blir det någon form av förtäring inkl. öl/läsk kaffe till självkostnad. (Övriga drycker medtages) Därefter dans.

Vill Du äta och dansa efter mötet skall Du anmäla detta till:

Lasse 410 62, Bittan 411 85 eller Monica 400 40
senast 1 April.

O.B.S. Anmälan är viktig för planeringen av kvällens inköp.

D A G O R D N I N G V I D Å R S M Ö T E T 1 9 8 6 .

- 1 Mötets öppnande
- 2 Val av ordförande och sekreterare för mötet
- 3 Fråga om mötet stadgeenligt utlysts
- 4 Val av 2 justeringsmän
- 5 Verksamhetsberättelse
- 6 Revisionsberättelse
- 7 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
- 8 Val av ordförande för kommande verksamhetsår
- 9 Val av 2 styrelseledamöter och 2 suppleanter för vardera 2 år
- 10 Val av 2 revisorer och 1 suppleant
- 11 Val av ledamöter i valberedningen
- 12 Val av festkommitté
- 13 Fastställande av årsavgift 1987
- 14 Behandling av motioner
- 15 Övriga frågor
- 16 Mötet avslutas

Ledamöter vars mandattid går ut 1986:

Lasse Rosén Gudrun Gröndahl.

Lasse av sagt sig.

Suppleanter vars mandattid går ut 1986:

Elsie Lindgren Kerstin Sjö Dahl

Valberedningen önskar få in namnförslag snarast.

Ring Åke 400 40 eller Tommy 405 36.

Verksamhetsberättelse Strömma Hembygdsförening
arbetsåret 1985 - 1986.

ordförande	Hasse Björkenfeldt
v ordförande	Bittan Ohlsson
kassör	Olle Ohlsson
sekreterare	Gudrun Gröndahl
ord ledamot	Lasse Rosén
suppleant	Elsie Lindgren, Arne Rådberg, Vivianne Pettersson, Kerstin Sjödahl
revisorer	Hasse Lindström, Åke Eriksson
" suppleant	Ulla Jonsson
valberedning	Tommy Hedlund, Åke Lindgren
Hustomte	Sigvard Lönnqvist
Festkommitté	Monica Bellandi, Bittan Ohlsson, Göran Lindgren, Kerstin Sjödahl. Lasse Rosén - sammankallande.

Under året har styrelsen hållit 11 protokollförda möten. Ett föreningsmöte har även hållits.

Föreningens aktiviteter och möten under verksamhetsåret, i kalendarisk ordning:

- 14/4 utflykt tillsammans med VNF, Värmdö naturvårdsförening, till jättegrytorna på Malma-ön.
- 18/4 Festkommittén träffas.
- 20/4 Arbetsdag på hembygdstomten, buskning - städning.
- 30/4 Valborgsmäss med bl a fyrverkeri, servering och lotterier.
- 4/5 utflykt till Stickelsberg tillsammans med Värmdö Fornminnesförening.
- 11/5 utflykt tillsammans med VNF till Brevik, Åldalen och Gallike.
- 12/5 föreningsmöte vid Stockstugan. Mötet ger styrelsen i uppdrag att förhandla och teckna nyttjanderättsavtal med Värmdö kommun.

- 1/6 Hembygdsdräktens dag, Hemmesta Bygdegård.
 19/6 Hembygdstomten, arbetsdag, gräsklippning av bollplan.
 26/6 Olle Ohlsson och ungdomar reser fotbollsmål på bollplan.
 27/7 Båtutflykt till Södra Berghamn.
 31/7 Friluftsgudstjänst vid kanalen.
 11/8 Sensommarfest på Hembygdstomten, servering, lotteri mm.
 Dagen innan - dräktparad vid spelmansstämman. Bygdegården, Hemmesta.
 28/9 utflykt till Stickelsberg och
 5/10 till Vargstenarna med VNF för utstakning av vandringsleder inom Breviksområdet.
 17/11 arbetsdag, grävning av kabeldiken på hembygdstomten och till Stockstugan.
 26/11 och 10/12 förberedelser till Lucia.
 14/12 Luciamarknad och invigning av Stockstugan. Sigvard Lönnqvist överlämnar gåvobrev på sina samlingar.
 15/2 -86 Strömma Hembygdsförening är värd för Hembygdsförbundets kurs i katalogisering.
 28/2 föreningen medverkar vid invigningen av Djurö bibliotek.

Hasse och Sigvard deltog vid Stockholms Läns Hembygdsförbunds årsmöte i Nynäshamn 15/6 -85.

Föreningen har utgivit nr 21, 22, 23 och 24 av medlemsbladet, där styrelsen informerat medlemmarna om alla aktiviteter och händelser inom föreningen under verksamhetsåret 1985 - 1986.

Strömma Hembygdsförenings styrelse tackar för det gångna året, och ser framåt på ett bra fortsatt samarbete inom föreningen kommande år.

Hasse Bittan Gudrun Olle Elsie Arne

Vivianne och Kerstin

Resultaträkning för 1985

Intäkter

Medlemsavgifter	9,940:-
Anslag	3,500:-
Lotterier fester	7,841:55
Gåvor	360:-
Övriga intäkter	1,200:40
Räntor	4,616:50
Försäljning	5,082:10
	<hr/>
<u>Summa</u>	<u>32,540:55</u>

Kostnader

Trycksaker kontorsmateriel	4,164:-
Möten utflykter	4,576:50
Portokostnader	2,145:60
Försäkringar	549:-
Ungdomsverksamhet	604:50
Övriga kostnader	492:-
Föreningens medlemsavgifter	789:-
Byggkostnader	650:-
Hembygdsforskning	5,317:70
Fasta kostnader fastigheter	968:-
Inköp för försäljning	6,301:-
Kostnader museét	1,096:20
Till hembygdsfond	4,800:-
<u>Årets överskott</u>	<u>87:05</u>
	<hr/>
<u>Summa</u>	<u>32,540:55</u>

Ingående balans 85-01-01

<u>Tillgångar</u>		<u>Skulder</u>	
Kassa	100:52	Fond ungdom	12,000:-
Postgiro	239:65	Hembygdsfond	27,500:-
Bank	40,414:25	Balans. översk.	1,212:62
	<u>40,754:42</u>	Årets vinst (84)	41:80
			<u>40,754:42</u>

Utgående balans 85-12-31-

<u>Tillgångar</u>		<u>Skulder</u>	
Kassa	304:27	Fond ungdom	12,000:-
Postgiro	356:45	Hembygdsfond	32,300:-
Bank	44,980:75	Balans. översk.	1,254:42
	<u>45,641:47</u>	Årets vinst	87:05
			<u>45,641:47</u>

Strömma i januari 1986

Olle Ohlsson

Olle Ohlsson kassör

Kommentarer beträffande bokslutet

Vi har under 1985 haft en relativt omfattande ekonomisk verksamhet. Vissa summor i kostnadsammanfattningen fordrar därför en förklaring. Trycksaker, kontorsmateriel innefattar tryckning av brevpapper och kuvert kostnad 2,300. Nästa post som har rubriken möten utflykter inkluderar även vissa kostnader för anordnade sammankomster såsom Valborgsmässoafton, Luciabasar m.m.

Hembygdsforskningen inkluderar även den genomförda dräktinventeringen i Värmdö bygdegård, kulturnämnden i Värmdö bidrog härmed 4,000:-, detta anslag har bokförts under intäkter i 1984 års bokslut. Se medlemsblad n:r 20.

Har Du några andra funderingar som fordrar svar, kan Du ringa eller skriva till någon i styrelsen.

Hälsningar
Kassören.

HESSELMARA OCH DIDRIKSDAL

= = = = =

De som har åkt vägen mot Stavsnäs har säkert lagt märke till Didriksdal som ligger så vackert invid Våmfjärden. Fortsätter man ytterligare en bit kommer man till Hesselmara. Där finns tyvärr inte några hus kvar av det gamla, endast en del grunder. Dessa kan man lätt hitta, om man vet var man ska leta.

Hesselmara nämns redan 1414. Jag citerar en artikel i Göteborgs Högskolas Årsskrift LV 1949:4.

Kristina, hustru till Lars och boende på Hesselmara gård i Värmdö Socken, Uppsala Stift, gick en dag efter middagen ut för att söka rätt på sin boskap, som strövade omkring i skogarna. Hon lämnade sin ende son Lars, som var två år gammal, ensam hemma. Då hon kom tillbaka i skymningen, fann hon sin son ligga såsom död, kall om fötterna, stel om händerna och vit i ansiktet, och han gav ej alls någon hörbar andning ifrån sig, modern kunde nätt och jämnt uppfatta en mycket svag rörelse mellan gossens bröst och hals såsom svaga pulsslåg. När han varit så under hela den följande natten ända till nästa dag efter middag, företog sig modern att bränna gossen med eld under hakan och annorstädes för att härigenom utröna, om han möjligen ännu hade något liv. Men då hon icke genom detta försök kunde förnimma någon livsyttning i honom, ämnade hon börja svepa in liket för att överlämna det till jordfästning.

Till slut ropade modern, ömkligen jämrande sig och klagande, till Gud: " O mildaste Gud, du som mångfaldigt visar din barmhärtighet mot dem, som åkalla ditt namn vid minnesbilden av din heliga korsnedtagning, bönhör mig eländiga och ovärdiga och återgiv livet åt min enfödde son. Då skall jag som erkännande av din välgärning besöka bilden av din korsnedtagning i Stockholm och där med glädje och andakt offra en vaxbild av en gosse."

Ock knappt hade modern talat ut, förrän gossen hov upp sin röst och ropade, och han blev fullständigt

återställd till livet och hälsan år 1414 vid pingsttiden, omkring den 27 maj. Den ursprungliga artikeln är skriven på latin och finns upptecknad i Folkminnesarkivet.

1567 fanns det en skattekvarn på Hesselmara enl. Mats Burells historiska uppsats om Värmdö Skeppslag på 1500-talet.

Då man läser mantalslängder och husförhörslängder från början av 1700-talet hittar man Norra Hesselmara. År 1772 hittar man ännu ett Hesselmara som här nämns Södra H. Man kan då utgå ifrån att det fanns två Hesselmara.

Gamla Hesselmara = Norra H.

Nya   "-   = Södra H.

På en karta daterad 1826 finns Södra och Norra H. samt Didriksdal utsatta. Det tyder på att alla fanns samtidigt.

I Södra H. bodde 1826 Erik Sundgren f. 1770. Då bodde samtidigt i Norra H. Jon Erik Andersson f. 1797.

1842 - 45 bodde i Södra H. bonden Anders Gustaf Sundgren f. 1800, son till Erik Sundgren, tillsammans med hustru och sex av barnen. Även svärmor bodde hos dem.

I Norra H. fick 1842 den gamle Erik Sundgren flytta in, med hustru och son och även sonson. Den sistnämnde var Adolph Wilhelm Sundgren, f. 1836. Det var han som 1896 hamnade i Daleketorpet. (Artikeln om Daleke finns i nr. 17) Båda makarna var blinda och sonen var ofärdig.

Nu börjar det bli svårare att skilja på de båda hemmanen. 1866 står endast Hesselmara i böckerna. Man kan förmoda att det Hesselmar, som låg vid Tavastbodavägen, alltså Södra H. fanns kvar längst. Då man talar med gamla personer, säger de att där fanns tydliga rester av huset i början av 1900-talet Grundrester finns fortfarande kvar. Där gamla eller Norra Hesselmara låg finns endast obetydliga rester kvar.

I Husförhörslängden 1796 hittar man för första gången Didriksdal. Det var förmodligen då Majoren Svante Didrik Silverberg lät bebygga stället. 1799 bodde då hans syster änkan Nora Silverberg f. 1740, på Didriksdal. Hon avled där 1808 enl.Hfl.

Manbyggnaden som nu finns på Didriksdal byggdes år 1926.

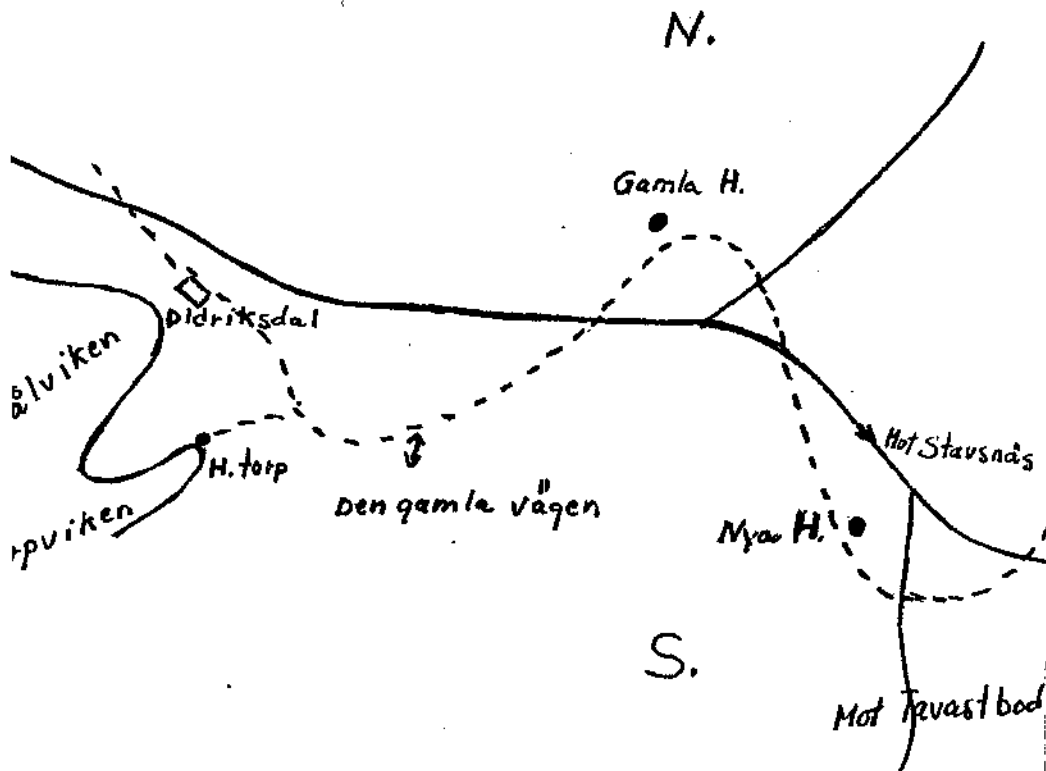
På 1700-talet fanns också Hesselmara torp, som låg i viken söder om Didriksdal. Själva viken kallades allmänt Torpviken.

Torpet finns i Hfl. under hela 1700-talet fram till 1800. 1801 nämns en skomakare och en skräddare i torpet. Efter 1802 nämns inte Hesselmara torp längre.

På nedanstående kartskiss kan man se på ett ungefär var de olika platserna låg.

Finns det någon som vet mera om Hesselmara, var snäll kontakta mig.

Britt-Marie
tel. 40033

S I G V A R D   B E R Ä T T A R .

Jag har här försökt skriva om min far Axel Lönnquist, född 24 oktober 1878 i Elghult, Kronobergs Län, Småland. Vilka vägar han har tagit under sina 85 levnadsår.

Han miste sina föräldrar tidigt och fick fosterföräldrar. Jag har ett gammalt fotografi efter honom som han fått från Elghult. På baksidan har pappa skrivit: Mitt gamla farföräldrars hem. Kanske var han hos dem i unga år. Kortet måste vara sedan slutet av 1800-talet. Man ser på klädseln på personerna och snickarglädjen på huset. Detta kort skall jag visa upp någon gång i stockstugan.

Han gick i skola där. Började arbeta tidigt på sågen och flera glasbruk. Jag skulle ha frågat ut honom mera om just den tiden.

Sedan tog han värvning vid Kungliga Norrlands Artilleriregemente 5 Batteriet i Östersund, troligen år 1898. Han slutade då som konstapel 1901 - 02.

Kom ner till Stockholm år 1902. Var inneboende Döbelngatan nr 54 och Mästersamuelsgatan 73.

Han arbetade i tappningen på Hotell Rvdberg. Han var också vaktmästare på Häggglunds Hotell.

Hans broder Karl skickade honom ett kort från Målerås järnvägsstation den 30 dec. 1902. Där skriver han: Bäste Broder. Jag undrar varföre jag ej erhållit någon skrift från Dig sedan den 10 nov. Vänligen broder. Jag har också ett kort där det står att han dött år 1906.

År 1903 flyttar pappa till ett ställe, Dammen, under Djursnäs gård, Ösmo. Där blir han anställd som gårdsnicksare. Han hade också hand om avverkning i skogen och arbete vid sågen och reparationer.

Min mor Olivia "Vivan" Gustafsson, bodde då på en mindre gård, Stymminge, ej långt därifrån. Ett ställe som min morfar Anders Erik Gustafsson arrenderade. På så vis fick pappa tag på henne.

De gifte sig den 22 dec. 1905 och bosatte sig då på Djursnäs. Min broder Sixten föddes där 1 aug. 1906. Min syster Ragnhild föddes 12 aug. 1908. Hon blev inte så gammal. Dog vid Fågelbro gård 1916.

Den 24 okt. 1909 flyttade de till Stora Sundby, Läggesta, Mariefred, där min far fick anställning som gårdsnickare. Jag föddes där 13 nov. 1909.

Sedan var det dags igen. Den 24 okt. 1911 flyttade vi till Fågelbro gård, Värmdön, där pappa fick samma anställning. Ägaren till gården var då bankir Martin Geeber. Här föddes Sigurd 5 juni 1912. Min syster Birgitta föddes sedan 1916.

Pappa fortsatte sedan under nästa ägaren, kapten Carl Cassel, åren 1919 - 1922.

Nästa ägare blev bankdirektör Gustaf Svensson. Åren 1922 - 1929. Pappa var anställd som snickare en tid fram till år 1926.

Då rivs huvudbyggnaden vid Didriksdal och ny byggs upp. Pappa har hand om det bygget. Didriksdal hörde då under Fågelbro.

Vi bodde kvar i gamla statarbyggnaden Solhem vid Fågelbro tills pappa köpte tomt av direktör Svensson år 1926 vid Sågenfladen. Pappa byggde upp villan Olivehill år 1927 och vi flyttade in samma år.

Pappa började då med byggnationer. Byggede upp Stavsnäs skolkans. En del villor på Långstrand, Tranarö, Rådalsholmen, Korshamn, Strömma, Ängsvik med flera.

Min mor dog 1944. Året efter, 1945, sålde pappa Olivehill till disponent Björkenfeldt, men bodde kvar där en liten tid. Köpte sedan tomt på Alrotsvägen, Strömma, av major Allan Vinge året 1946. Byggede sedan upp huset Bergåsa året 1947.

Där bodde han de första åren hela året om. Men i mitten på 1950-talet till början av 1960-talet bodde han under vintrarna på Pensionat i Tullinge. De sista åren var

han på Värmdö Ålderdomshem, där han slutade sina dagar den 21 mars år 1965.

Som här skildrats kan en människa hinna med ganska mycket under sin levnadsbana.

Dessa uppgifter har jag fått genom en del vykort och anteckningar som de gjorde förr och en del samtal. Men ångrar nu att jag inte frågat mer.

Sigvard.

ETT STORT TACK TILL . . . . .

NENNE och LENNART BACKMAN för den fina mjökkrukan och gräddmättet som skänkts till samlingarna.

KENT ODÉN för de stora julskinkorna som skänktes till vårt lotteri vid Luciamarknaden.

FAMILJEN PAULSEN som skänkt svart-vit TV och många andra saker till föreningen.

SYLVIA HOLMKVIST/DAHLBERG som skänkt skrubbräda, sadelmakarklämna och andra saker till samlingarna.

TACK!

En kulan afton när stormen hven,
och vinterkylan låg på hvar gren,
Hvar blomma vissnat, hvar fågel flytt,
Och ängars grönska i snö sig bytt.

En blick till himlen jag höjde då.
Hvad den var klar, hvad den var blå.
En liten stjerna jag tindra såg.
Som lyser seglaren på mörkblå våg.

En liten stjerna jag tänkte då.
Ett ljus om natten han för seglarn gå.
Så vill jag lysa min lofsångs spår.
Och bli hans stjerna ehvad det går.

Om allt på jorden syns tomt och kallt.
Då vill för honom jag göra allt.
Om vinden sopar hvar blomma ren.
Hans kärlek trotsa skall förgängelsen.

Men kan jag icke den vännern få.
Nog skall mitt löfte ändå bestå.
Hvarhellst han färdas, hvarhellst han går.
Mitt hjärta för honom slår.

Nu är det midnatt för länge sen.
Min lampa slocknat, jag är allen.
Med tårfyllt öga och bruten röst.
Hans namn jag viskar, förutan tröst.

Farväl min Älskling. Lef glad och säll.
Njut lifvets glädje och sista kväll.
Men glöm ej vännern med eldig själ.
Hvarhellst Du färdas.

Farväl, Farväl.

S l u t

Björsta den 14 maj 1908

Elin, Elvira Gustafsson

(Sigvards moster.)

DET HÄNDER I STRÖMMA . . . . .

I sommar planeras självplock av jordgubbar och majs på BREVIK berättar Åke Stjernholm.

På fråga om Hultstugorna, som planerades på Stockholms Stads mark, har Margareta Nachmansson svarat Sigurd Lindstaf, att de inte kommer att byggas under de tre närmaste åren.

På DIDRIKSDAL bedriver, som de flesta vet, Jonny och Berit Hällerstam uppfödning av får. De drömmer väl om lite av varje vad det gäller djuruppfödning, men varken mark eller tid kan knappast räckta till.

Men i vår kommer Du att få se en kossa, Jasmin, med sin ettåriga tjurkalv Hubbe. Båda av Cattle Highlandras. I början av juni väntar Jasmin kalv igen. Spännande och strongt av Jonny och Berit att hålla sin gård levande. Vi håller tummarna.

Alla gamla Strömmabor minns väl med saknad den tiden när man köpte en våffla med glass eller grädde. Eller en kaffe med tårtbit vid Strömma Konditori. Sen gick man ut till ett bord vid kanalen och njöt. Ingen hade godare konditorivaror än Lillienwalls. Det hände t.o.m. att gäster åkte båt från Stockholm till Strömma Konditori. Drack sitt kaffe och åt en tårtbit. Köpte sedan en tårta och wienerbröd för att ta med sig, när man åkte hem med båten igen.

Inne hos Bojan, rund, glad och god, suttrade alltid getingar i fönstret, ditlockade av den söta doften av nybakat. Ofta var brödet sålt, innan det hunnit lämna plåten. Kölappen skvallrade om, att 20-talet köpsugna var före, men man väntade ändå gärna. En tid att drömma om.

Att återigen försöka få igång det rörliga livet och idyllen vid STRÖMMA-kanalen planerar Kent Odén, Strömma handel, att göra till sommaren. Så här berättar Kent om sina planer:

Först skall den gamla raserade ångbåtsbryggan rivas bort. Ny brygga skall byggas runt udden, för

att inte ligga ivägen för kanaltrafiken. Då kan Strömma kanalbåten återigen angöra Strömma. En händelse som jag tror många hälsar med glädje.

Bryggan med oljepumparna byggs ut och blir större. Med en vinge mot strandkanten, där kunder och gäster kan lägga till.

Själva affärsbyggnaden görs om, med lastkaj och varuintag ungefär där den gula postlådan är idag. Affärslokalen planeras om och fräschas upp invändigt.

Bostadshuset skall iordningställas som personalbostäder.

På planen mellan husen och efter kanalen planeras att en uteservering öppnas. (Tveksamt om det hinner till den här sommaren). Grusplanen sås igen för att ge en sammanhängande gräsmatta. Bord och stolar placeras ut.

Om inte alla de här planerna hinner att förverkligas till den här sommaren, så blir det klart till nästa. Lycka till Kent.

På FÅGELBRO arbetas det för högtryck. När Du läser det här utställer kommunen troligen det senaste förslaget angående om- och nybyggnad på Fågelbro. Tomas Hagman har lovat att byggplanerna även ställs ut i Sigvards Stockstuga, så att Du, som inte har möjlighet att se den i Gustavsberg, kan ta del av den på hemmaplan.

Ett litet kort sammandrag av vad som planeras kommer här nedan.

Huvudbyggnaderna skall bibehållas antikvariskt. Likaså magasinet. I magasinet skall inredas hörsal med AV-utrustning och i hönshuset grupprum.

Hönshuset byggs nytt, men lika som det gamla. Trädgårdsmästarbostaden renoveras och parken rensas upp och återställs.

Krocketbanan och tennisplanen rustas upp. Lekstugan används som omklädningsrum.

Smedjan görs om till kontor.

Stallet byggs ut med en tvärsektion på vardera kortsidan. Där skall finnas 20 boxar för trötta galopphästar från Täby, som behöver återhämta sig.

Kanske ett litet stuteri.

Omklädningsrum.

Vagnslidret byggs större och högre. Där inryms foder, vagnslider och traktorgarage.

Den lilla tvättstugan skall bevaras.

Det stora hotellet kommer att innehålla 100-talet sviter, som är flexibla, så de kan slås tillsammans till större sviter vid behov. + ett litet antal större sviter med öppna spisar. Entrébyggnaden blir en kopia av nuvarande ladugård.

6 statarlängor kommer att uppföras. De planeras innehålla museum, personalbostäder, språkutbildning, företagshälsovård och övrig hotellkomplement.

Därintill byggs 4 tennisplaner.

Ett antal personalbostäder placeras ut runt Folkets Hus. Folkets Hus + de två statarbyggnaderna som ligger straxt intill skall bevaras. Likaså Hundgården.

Ny allé planteras. Den kommer att gå från krocketplan fram mellan husen, förbi statarlängor och stora hotellbyggnaden och avslutas vid ett litet kapell.

På södra sidan om holmarna som ligger ute på Storängen, planeras 6 kvarter hotell-lägenheter med swimming-pool i varje centrum.

Vid Tranaröfjärden är numera planerat båtplatser, en för varje hotell-lägenhet.

Byggnationen är beräknad att starta hösten -86.

Under sommaren fortsätter grovplanering och uppstädning av markerna. Alla gamla kulturmarker skall restaureras, plöjas upp och sås till vall, för att där ska bli betesmarker för djur.

Vissa marker skall stängslas.

Inflyttning i kolonistugorna startar efter den 15 maj.

Gamla vägar hålls öppna tills ny väg är byggd. Den nya infarten blir, där gamla Fågelbrovägen börjar. Den kommer att få ungefär samma sträckning som visats vid tidigare utställning.

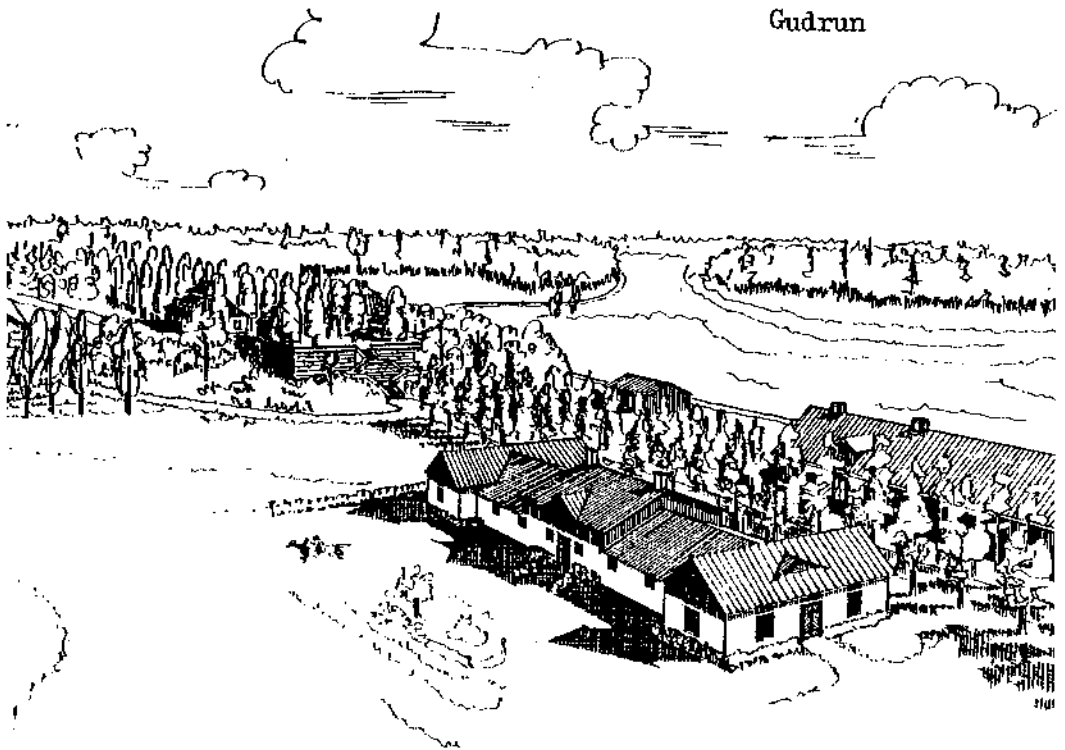
Privata bryggors placering kommer att diskuteras. De ska samlas och ses över.

Alla som nu har tillgång till bad och lovlig brygga kommer även i fortsättningen att få behålla den rätten lovar Tomas.

Som alla vet, pågår en jättelik uppstädning på Fågelbro. Inte bara av marker och hus, utan även av gamla muntliga och skriftliga avtal mellan major Vinge och tomtägare. De skall, nu efter ägarskiftet, utredas och diskuteras.

Det blev mycket koncentrerade och knapphändiga upplysningar det här. Men vår tidning är liten och rymmer inte så mycket. Titta in i Stockstugan för mer information. Tomas har lovat plocka fram material.

Gudrun

MYNTSORTER I GÅNGNA TIDER.

Den här lilla artikeln vill förmedla något litet om olika mynt under gångna tider. Förhoppningen var från början att göra en komplett uppställning, men jag upptäckte snart, att till det räckte varken jag eller vår lilla skrift. Inte enbart på grund av det stora antal myntsorter och deras olika valörer, utan även deras olika köpkraft under olika tider. Så ha överseende med allt det som fattas.

Mynt började präglas i Sigtuna straxt före 1000-talet. De präglades då i rent silver och silvervikten räknades i mark. Om vi översätter det till dagens vikt blir:

1 mark = 205-210 gr silver. = 8 öre = 24 örtugar = 192 penningar.

Varje penning innehöll alltså då drygt 1 g silver. Men vartefter tiden gick minskades silvervikten i penningarna, så när de avskaffades 1776 var finvikten endast 0,08 g. 1525 var kursen för 1 mark silver 20 - 24 mark penningar.

- BRAKTEAT** mycket tunn silverplåt som präglades fram till 1520. Värdet troligen en penning.
- KLIPPING** klippt litet mynt. Präglades fram till 1627
- ÖRE** förekom under äldre tid som $1/8$ mark = 3 örtugar = 24 penningar. Som präglat mynt slogs öre första gången 1522. 1 öre = 2 örtugar och örtug kom att kallas $\frac{1}{2}$ öre.
- 1855 återkom öre som minsta mynt.
1 riksdaler riksmünt = 100 öre.
Ettöringen försvann på 70-talet och 5 och 25-öringen försvann 1 juli 1985

- FYRK 1/4 öre.
- ÖRTUG = 8 penningar. Silvervikten sjönk sedan så örtugar präglade 1523 sattes till $\frac{1}{2}$ öre = 12 penningar.
- DUKAT guldmynt. 1654 - 1868. ca 3,5 g. 23,3 karat. 2 mark penningar.
- DALER präglades 1534 - 1873 i silver. Värdet växlade från 3 mark 1537 - 38 mark 1590 1604 bestämdes dess värde till 6 mark och namnet ändrades till riksdaler. 1624 började man prägla de första kopparmynten. 1 daler kopparmynt och 1 daler silvermynt höll då samma värde. Men sen ändrades kursen till:
 1633 = 1 daler smt = 2 daler kmt
 1643 = 1 " " = $2\frac{1}{2}$ " "
 1665 = 1 " " = 3 " "
 1681 = 1 riksdaler = 2 daler smt.
 Efter 1776 och framåt = 1 riksdaler = 48 skill
- RIKSDALER SPECIE = silvermynt som 1834 hade värdet 2 $\frac{2}{3}$ riksdaler banco (Riksbankens sedlar) eller 4 riksdaler riksgäld (Riksgäldskontorets sedlar).
 1 riksdaler riksgäld blev 1855 1 riksdaler riksmünt som 1873 sattes till 1:- krona.
 1 riksdaler riksmünt = 100 öre
 1 svensk daler = 4 mark år 1624.
- SKILLING 1776 - 1855. 1 skilling = 12 run/d/stycken. Efter 1835 sattes värdet till 1/48 riksdaler banco och kallades skilling banco.
- TOLVSKILLING = till 1805 en sedel på 12 skilling. Efter 1834 ett silvermynt och från 1855 en tjugofemöring.
- STYVER 1776 1/4 skilling. Från 1802 1/6 skill.banco.

FYRKANTIGA PLÅTMYNT präglades från 1644 - 1776.

Det största - ett jättemynt i koppar -
präglades 1644 med en vikt av 20 kg!!!
Valör 10 daler.

Sedan 1660 kallades markmynten
DALER CAROLIN = 2 caroliner = 4 mark = 32 öre.

DALER COURANT = 1/6 riksdaler 1670 - 1775.

KRONA = 100 öre. Fanns från 1873 och framåt.

Alla mynt, utom jubileumsmynten, är
sedan 1968 av oädel metall.

Vad kunde man köpa för sina penningar och vad ungefär
kostade varor och tjänster?

1240 fick man betala 2 öre guld eller 2 mark silver
för en träl. 1 tunna sill kostade 72 örtugar.

1340 kostade ett slaktat nöt 12 öre penningar men för
en morgonbönsbok kunde man få betala hela 35 mark.
Får man då veta att en årslön för en arbetare
var ca 3 mark, får man lite balans på vad det
egentligen kostade.

1440 fick man en tunna råg för 8 öre eller 1 yxa för
2 öre.

1540 fick en legodräng 4 - 5 mark örtugar i årslön
men han fick betala 5 mark för en tunna råg.
Ett lass ved kostade 1 öre men Bibeln på svenska
kostade 10 mark.

1645 var en arbetarlön ca 284 daler kopparmynt om året
men en tunna öl kostade 9 daler kopparmynt och
en tunna råg 4 daler 11 öre kopparmynt.

1740 hade en dräng 50 daler kopparmynt om året jämte
3 par skor, 2 skjortor och 2 par strumpor. Pigan
fick nöja sig med 24 daler, 3 par skor och 2 par
strumpor.
1 tunna råg kostade 18 daler kmt. För 1 aln vadmal
betalade man 2 daler kmt och 1 par barnstrumpor
2 daler kmt.

1840 betalades för man på landet 90 riksdaler riksgälds
och för kvinna 40 jämte kost och logi
En tunna råg kostade 3 riksdaler specia.
ABC-bok 24 skilling riksgälds. Rakstriglar 2 riksdaler riksgälds.

1940 hade 1:e notarie vid domsaga 200:- i månadslön.
Årsprenumeration av tidningen Idun 16:50. Ulster
till man 85:- och dankappa med persiankrage 195:-

1980 Tjänsteman vid bank 12.381:- per mån.
Jeans 125:- En veckas charterresa till London
795:- kr.

Som Du ser är det här en mycket förenklad uppställning,
Men jag hoppas ändå att uppgifterna givit Dig en liten
orientering om mynt och deras värde.

Önskar Du läsa mer finns nedanstående böcker + mycket
annan litteratur att låna.

Gudrun

Uppgifterna hämtade ur:

"Mynt från Sveriges Medeltid"

av Lars Ingvar Jönsson - Bernt Saxin.

"Svenska penningar och andra betalningsmedel"

av Tage Brandt.

"Vad kostade det?"

av Lars Lagerqvist - Ernst Nathors-Böös.

Fyrk (1/4 öre)
1523, 28-30.

Örtug
(1/2 öre)
1523

Mynten som är på omslaget har Hasse hämtat ur:
THESAURVS NYMMORVM SVEO=GOTHICORVM
av Elias Brenner 1691. Faksimiluppl.

A K T I V I T E T E R   U N D E R   V Å R E N .

25 maj - BREVIKSDAGEN - arrangerar vi tillsammans med Värmdö Naturvårdsförening och Friluftsförbundet natur- och kulturvandring längs den nya vandringsleden på Breviks marker.

Vi samlas på parkeringen vid Sågens hållplats 9¹⁵
Promenerar förbi L:a Brevik - Daleke upp till Gärdsträsk. Grillplatsen är ordnad och soppa serveras.

Efter förtäringen fortsätter vi till Vargstenarna.
Kostnad 10:- kr.

Välkomna!

Början av juni har Jonny och Berit på Didriksdal lovat att vi får komma och titta på nyfödda lamm och nyköpt ko med kalvar.

Tyvärr kan vi inte bestämma datum redan nu, utan får vänta till i maj. Men besked kommer upp i god tid på anslagstavlan. Eller Du kan ringa oss då, så får Du närmare uppgifter.

När vi tittat färdigt där, kanske vi kan fortsätta promenaden vidare till de nybyggda kolonistugorna. Hur vi gör med det kan vi bestämma då.

Välkomna!

Sitt medan du står, är du utvilad när du går.

Den gården föder inte mer än 3 höns å en skottkärra, sa karl-Ola.

Suggans slut blir fläskkorvens början.

Om en man går ut i skogen för att hänga sig och han möter en arg tjur, kan man hålla tio mot ett på att han springer allt han kan för att rädda livet.

V Å R V I N T E R .

SLUT ÄR DAGEN, KOMMEN KVÄLLEN,
SJUNKER SOLEN, RÖD I KANTEN,
BAKOM GRANARS MÖRKA GRENAR,
PÅ EN ISBELAGD Ö.

SÄNKES SKYMNING, STIGER DIMMOR,
RUVAR BERGEN, VILAR SKOGEN,
VANDRAR RÅDJUR, SKRIKER UGGLAN,
I ETT LAND AV SKENBAR FRID.

NU ÄR NATTEN, KOMMEN KÖLDEN,
STIGER MÅNEN, TJUTER RÄVEN,
DÅNAR ISEN MELLAN ÖAR,
UTI VIKAR OCH I SUND.

OM VI KUNDE FATTA VIDDEN,
AV DET LIV SOM GÅR FÖRBI OSS,
STANNA UPP OCH KÄNNA VITTRING,
AV EN FRIHET NÅGONSTANS.

Erik E.

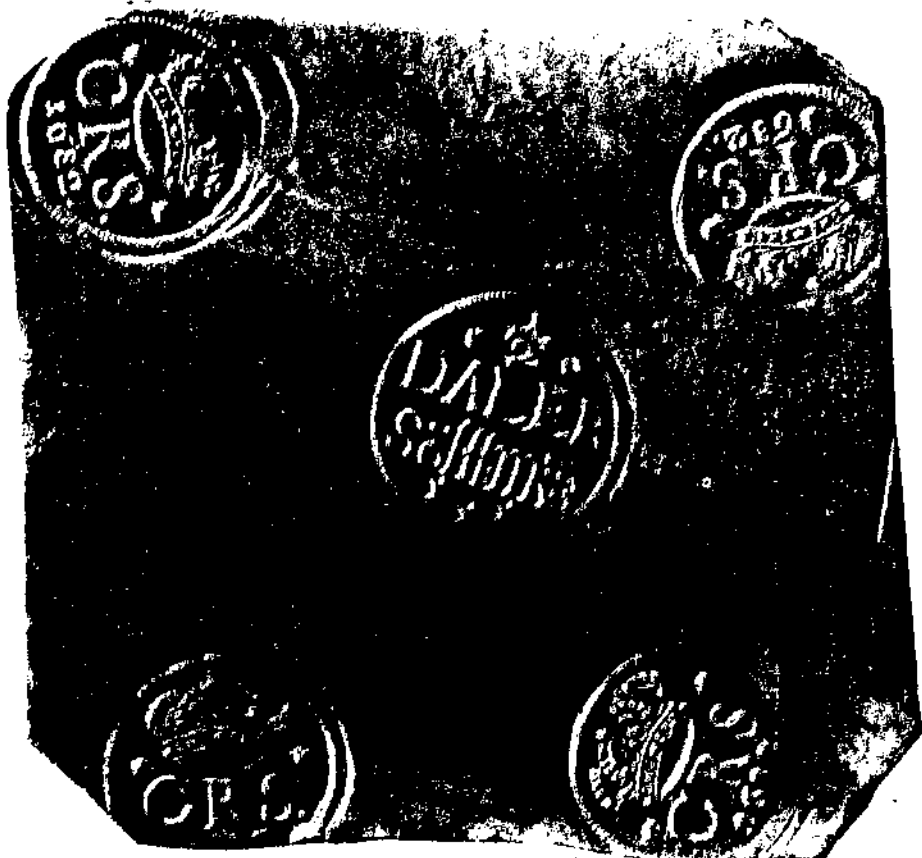

HÖRT I RADIO.....

insänt av Erik E.

Antalet anställda, som avskedades efter konkurs, steg i Stockholm. I andra delar av landet sjönk de.

Mannen och hustrun stod i trädgården när kulblixten kom. Hustrun såg den, men mannen stod vänd åt annat håll och hörde bara smällen när den försvann i häcken.

1/2 Daler silvermynt 1682, vikt 6,8 hg. Nat. storlek

En s.k. plåtdrög, en släde för transport av de tunga kopparmynten. Vy från Riksbanken vid Järntorget 1660talet